

טקסט

הפרדות ופרידות בג'יסר אזרקא
רלי דה פריס

צילום

ג'יסר אזרקא – קיסריה
יאיר ברק

ממזרח כביש החוף המהיר, דרך גורעת ומפקיעה אדמת יישוב, מכופפת כיפוף מרפק, ודוחפת. מאז שנסללה מתרחש חיכוך הצמיגים הבלתי פוסק. כשההגה בין שתי הידיים מסתמנים סימוני הגבול, מעמיקים ומקבעים את היכולת לעומת אי-היכולת. דרך הים המודרניסטית חודרת, מביטה מקרוב, ובו בזמן מדירה, אינה מאפשרת ועוקפת. ממערב הים התיכון, רחוק ומופרד, על הנייר, על-ידי שטח מדינה. הדרך לים ארוכה. חוף הים הוא שמורה.

בצפון נחל תנינים. שמורות וגנים לאומיים הונחו במשך השנים בקווים וכתמים בתוכניות מתאר ישראל, עוצרים וחוסמים, שומרים על הטבע ומפרידים מן הטבע. שומרים עבור אלפי מבקרים חדשים שבאים למקום המדהים ביופיו, והתושבים נדהמים מהיותם בלתי רצויים. אף-על-פי שמותר להם להיכנס לנחל שלהם בחינם, הם לא מרגישים טוב שם, בין האורחים.

מדרום ראו בוקר אחד חומת עפר בגובה שמונה מטרים, מפרידה בינם לבין קיסריה. המון אדמה.

לג'יסר חסר מקום. חסרה גם אדמה. גרים על מחצבת כורכר. פתאום לראות כל-כך

הרבה אדמה טובה, אמרו לי. על האדמה מונחות טפטפות, מערכת השקיה אוטומטית. גינון הסוללה מגנן את עצמו לעצמו. הוא לבד, הגננים באים לגנן, והולכים. המקום שקט, מעיק. אי אפשר לשהות בו, לא רק בגלל אי-הצדק, ההסתרה, ההרחקה והעלבון. אין לסוללה היגיון במרחב. מוטב היה להקים סתם גדר, ולא לטשטש את הדחייה בשקר היופי והטבע. לא רוצים לראות ולא רוצים לשמוע.

משני צדי חומת הפרדה המגוננת ניצבים בתים דומים להפליא. האדריכלים של קיסריה מחפשים אותנטיות יס־תיכונית, ותושבי ג'יסר רוצים להיות כמו היהודים. אלו אשר ראו את השתקפותם מנוף חלונם, את האופקים והשאיפות – מבטם כוסה עפר. הפרדה כופה פרידה, אתה נפרד מעצמך. זו לא אני שהבנתי. זה התושב שאמר לי: "האנשים בג'יסר נפרדו מעצמם." על הסוללה החלו לטפס דיונות החול אשר היו שם תמיד, ואדמת החמרה המיובאת כוסתה בחול המקומי. נוכחותה של ג'יסר שם, על מחצבת הכורכר, חזקה, עוצרת בבתיה הצפופים את ההשתלטות. הנדל"ן הוא שלה, לג'יסר יש כוח.

